

Til: **Landbruks- og matdepartementet,**
postmottak@lmd.dep.no

Søndre Sandås, 30. september 2024

Merknader til LMDs utvidede forhåndsvarsel om mulig overprøving av vedtak med hjemmel i markaforskriften om å nekte hogst - gnr. 15 bnr. 1 i Ringerike kommune - Carl Otto Løvenskiold.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til Landbruks- og matdepartementets (LMDs) utvidede forhåndsvarsel av 24.06.2024. Forhåndsvarselet er foranlediget av SFOVs vedtak 03.06.2024 og NOAs klage av 05.07.2023 på Ringerike kommunes vedtak datert 19.06.2023 om godkjenning av hogst på gnr 15, bnr 1 i Ringerike kommune, og endringsvedtak for bestand 252464 datert 20.06.2023.

Vi beklager sen oppfølging, som skyldes at vi ved en inkurie først nylig ble oppmerksom på LMDs brev av 24.06.2024.

1) LMDs spørsmål til Naturvernforbundets klage

Vi viser til punkt 4 i LMDs brev 24.06.2024.

A) Hvilke bestand omfattes av NOAs klage av 05.07.2023?

Departementet skriver:

Departementet ber opplyst om Naturvernforbundets klage gjelder alle de fem omsøkte områdene, eller bare de to områdene som statsforvalteren har avslått.

Av NOAs klage fremgår følgende (utdrag):

NOA krever at godkjenningen trekkes tilbake for den delen av hogstmeldingene som berører den registrerte naturtypen, inkludert områdene øst for denne innenfor bestand 252464 og 255464.

(..)

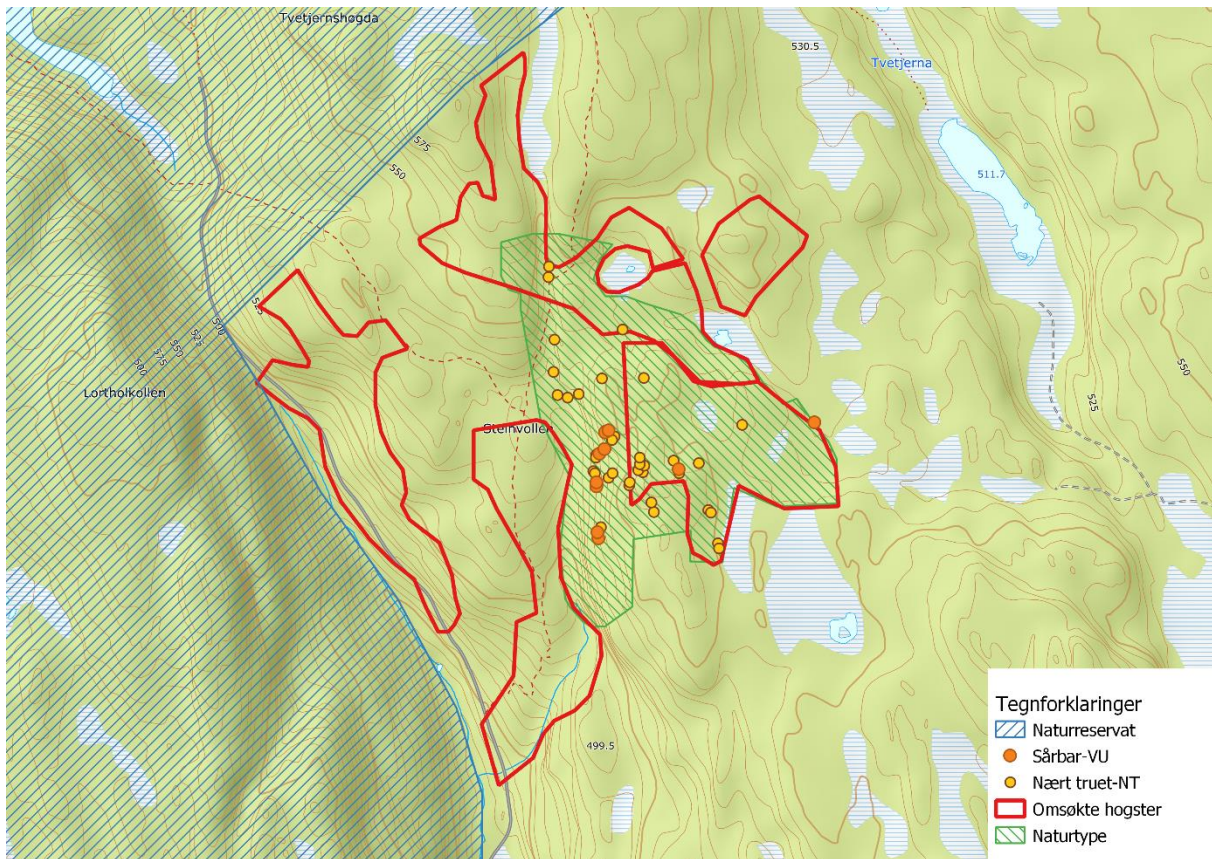
4. Hogst i naturtypen vil være i strid med naturmangfoldloven §§ 4-6, skogbruksloven § 4 og forskrift om bærekraftig skogbruk § 3 og må derfor nektes med hjemmel i markaforskriften § 7.

(...)

5. Område 252464 har tilsvarende naturkvaliteter utenfor som innenfor naturtypen, særlig i de østre delene og klagepunkt 4 gjelder tilsvarende for dette området.

Klagen omfatter følgelig hele bestandene 252464 og 255464, også areal utenfor naturtypen.

NOAs klage omfatter ikke det ene frittliggende mindre bestand øst mot Tvetjerna, og heller ikke de to bestandene sør/vest for Steinvollen ned mot skogsbilveien.

B) Kommunens manglende vurdering av reglene i naturmangfoldloven kapittel II

Departementet skriver:

Departementet har merket seg at Naturvernforbundet i sin klage anfører at kommunen ikke har vurdert reglene i naturmangfoldloven kapittel II, men at denne anførselen ikke er drøftet i statsforvalterens vedtak. Departementet ber om eventuelle kommentarer til dette.

Vi viser til vår klage, pkt 1, som utfyllende redegjør for vårt syn:

1. Vedtaket inneholder ingen vurdering av naturmangfoldlovens forvaltningsprinsipper, jf. naturmangfoldloven § 7 og er dermed ugyldig.

Vi siterer fra kommunens vedtaksbrev datert 19.06.2023:

«Vurdering, naturmangfoldloven §8-12

Det er gjort søk i Kilden (NIBIO), og det er ikke gjort spesielle funn eller artsobservasjoner på omsøkt areal, men deler av hogstarealet er merket som naturtype "gammel granskog". Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være oppfylt. Ytterligere vurdering etter nml. §§ 8-12 gjøres derfor ikke.

Naturmangfoldloven § 7 krever at vurdering av lovens §§ 8 til 12 skal fremgå av beslutningen. Uten slik vurdering er vedtaket ugyldig.

I dette tilfellet oppgir kommunen at omsøkt hogst omfatter en registrert naturtype, men ikke hvilken naturtype det gjelder (ingen link til faktaarket) og ikke hvilken verdi lokaliteten har. Det er opplagt relevant for vedtaket hvordan kommunen vurderer at hogst i naturtypen vil påvirke økosystemet (nml. § 10), hvordan kommunen vurderer vilkår om alternative driftsmetoder (nml. § 12) og om tiltakshaver skal belastes kostnadene (tap av tømmerverdi) ved å avstå fra hogst i hele eller deler av naturtypen (nml. §11).

En konstatering av at «kunnskapsgrunnlaget vurderes å være oppfylt» fritar ikke kommunen fra de vurderinger etter nml. §§ 9-12 som kreves i nml. §7. En slik praksis må etter NOAs syn innebære at hogstvedtakene kjennes ugyldig inntil slik vurdering er gjort som del av saksbehandlingen og skriftlig fremgår i vedtaket.

Ringerike kommune er ikke alene om en slik feilpraktisering av naturmangfoldloven i saksbehandlingen av hogstsøknader etter markaforskriften. NOA erfarer at dette gjelder flere av markakommunene.

SFOV har i flere klagesaker unnlatt å kommentere dette forhold.

NOA ber LMD sørge for at kommunene og statsforvalteren overholder nml. § 7 ved fremtidig saksbehandling og klagebehandling etter markaforskriften.

2) Merknader til LMDs vurdering av hjemmelsgrunnlaget

Markaforskriften er hjemlet i skogbruksloven § 13:

Departementet kan ved forskrift leggje strengare restriksjonar på skogbehandlinga i skogområde av særleg miljøverdi knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv eller kulturminne enn det lova elles gir heimel for når skogbehandlinga kan føre til vesentleg skade eller ulempe for desse verdiane.

Forutsetningen for en tillatelsesordning av den typen det er snakk om her, er at det skal kunne legges "strengere restriksjoner" enn det loven ellers gir hjemmel for på skogbehandlingen i et "skogområde" jfr. skogbrukslovens § 13. Markaforskriften § 7 angir at slike restriksjoner kan innebære hogstnekt eller pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres. Problemstillingen vil i realiteten være hvor store områder som kan gjøres til gjenstand for hogstforbud, hvor langvarige hogstforbudene kan være og hvilke formål hogstforbudene kan ha.

Det er ikke tvil om at en grunneier må innordne seg at deler av en eiendom påføres restriksjoner som gjør at den aktuelle delen av eiendommen ikke kan benyttes til skogsdrift, så lenge skogsdrift kan foregå regningssvarende på andre deler av eiendommen. Eieren har ikke krav på å kunne utnytte alle deler av eiendommen til regningssvarende skogsdrift.

Hogstforbud som er midlertidige, for eksempel i påvente av kartlegging av miljøverdier eller for å gjøre det mulig å avvente beslutninger om varig vern må helt klart være omfattet av hjemmelen i § 13. Etter NOAs syn må også hogstforbud som gjelder begrensede deler av en eiendom være innenfor hjemmelen, og eiendommens størrelse og egnethet for skogbruk vil være av stor betydning for hvor store områder som kan båndlegges gjennom hogstforbud, samt hvor langvarige og for hvilke formål slike hogstforbud skal kunne vedtas. En parallell kan i denne sammenheng trekkes til plan- og bygningslovens regler om rett til innløsning og erstatning i kapittel 15, som vektlegger virkningen av planer for utnyttelse av eiendommen som helhet på regningssvarende måte.

Vi viser til Inge Lorange Backers detaljerte drøftelse av disse forholdene i boken *Naturvern og naturinngrep* (Universitetsforlaget 1986). Høyesterett la til grunn Backers synspunkter i den eneste dommen som omhandler denne tematikken (Rt-2003 s. 1630, avsnitt 47: «Som påpekt av Backer, *Naturvern og naturinngrep*, 1986, side 482, er systemet i skogbruksloven

at det skal være en markert forskjell på restriksjonsnivået etter de alminnelige regler og etter særhjemmelen i § 17 b.»). Utsagnet markerer at det kan brukes et betraktelig høyere restriksjonsnivå etter § 13 enn etter de øvrige (alminnelige) reglene i skogbruksloven.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder